

Apart ouderen: een andere kijk op samenwerking

Na een scheiding blijf je samen ouder. Ex-ouders bestaan niet, en een goede communicatie en veelvuldig overleg is noodzakelijk om die nieuwe vorm van ouderschap goed uit te oefenen. Dat is in twee zinnen de teneur als je er de bestaande literatuur op naleest.

Een hardnekkige mythe dat het enkel op die manier kan, zegt Franky De Meyer, scheidingsbemiddelaar en educatief medewerker bij het VCOK.

'Als je weet dat bij het merendeel van de koppels die uit elkaar gaan, de gebrekkige communicatie één van de hoofdredenen is, is het een utopie om te denken dat de communicatie na de scheiding wel vlot zal verlopen, ook al is het in het belang van de kinderen'.

Franky pleit voor een bewuste keuze op het moment van de scheiding: kiezen jullie als ex-partners voor een manier van samenwerken gebaseerd op overleg en regelmatig afstemmen, of gaan jullie voor een samenwerking zonder elkaar vaak te zien, op basis van vooraf gemaakte afspraken samen met een derde partij?

'Het zou veel schuldgevoelens wegnemen als mensen hier meer over nadenken en bewuster beslissen. Uit onderzoek is gebleken dat kinderen vooral willen ervaren dat ze echt meetellen. Dat beide ouders met hen rekening houden en betrokken zijn, is het allerbelangrijkste. Kinderen kunnen het best plaatsen dat de opvoeding door beide ouders anders ingevuld wordt, als er maar duidelijkheid is over de grote lijnen. En de beslissing om de samenwerking zo beperkt mogelijk te houden, kan de druk om deze opdracht te doen slagen, behoorlijk verminderen. Afstand tussen ex-partners is in sommige gevallen een voorwaarde om de samenwerking te doen slagen'.

Wat moet gelijk zijn, wat mag verschillen?

Het kiezen voor 'apart ouderen' vertrekt vanuit de startvraag: wat moet gelijk zijn, en wat mag verschillen van de ene ouder tot de andere?

Franky: 'Dat gaat over heel veel thema's. School, vrijetijdsbesteding, mediagebruik, medische kwesties zoals een vaste huisarts of keuze voor orthodontie of logopedie, tot pedagogische thema's als afspraken rond speelgoed, uitgaan, middelengebruik en zo meer. Op een jaarlijks gezamenlijk overleg met beide ouders en een bemiddelaar worden verschillende scenario's uitgeschreven. Daarin wordt een sorteerkader uitgewerkt: we omschrijven een aantal procedures zodat apart wonende ouders weten waarop ze kunnen terugvallen. Bijvoorbeeld, beide ouders gaan apart naar het oudercontact. Bij vragen of problemen wordt er eerst contact opgenomen met het CLB of de zorgleerkracht. Als op die manier geen consensus ontstaat, schakelen de ouders een vertrouwenspersoon in. Dat kan iemand uit de familie zijn, of iemand uit de dichte omgeving die een objectieve houding kan aannemen. Levert dat gesprek geen bevredigend antwoord op, kan de laatste optie zijn om terug naar de bemiddelaar te komen. Zo geraak je uit de kramp van telkens

terug tot overleg gedwongen te worden en hoef je geen kant-en-klare oplossingen voorhanden te hebben bij elk probleem of meningsverschil'.

Kinderen als volwaardige actor

Een andere vaststelling is dat kinderen beschouwd kunnen worden als een volwaardige actor binnen de onderlinge relaties na een scheiding.

Franky: 'Een scheiding leidt altijd tot een lege plek, die sowieso op één of andere manier wordt ingevuld. Kinderen zijn gevoelig voor de noden van hun ouders en hebben ook de behoefte om te zorgen voor hun ouders. Er is dus altijd een bepaalde vorm van parentificatie aanwezig. Het is nooit een 'of/of' verhaal: volledig kind zijn of de verantwoordelijkheden van de afwezige volwassene overnemen. Het gaat om evenwicht zoeken en een 'en/en' verhaal schrijven: kinderen mogen een deel van die verantwoordelijkheid opnemen en bijvoorbeeld zelf boodschappen overbrengen naar een ouder in verband met verblijfsregeling of opvoedingsstijl. Een kind leert op die manier dat ook minder leuke gevoelens mogen uitgesproken worden. Graag zien betekent eerlijk zijn tegen elkaar, ook al doet dat soms een beetje verdriet.

Door deze weg te bewandelen, voelt het kind dat het invloed heeft op deze processen. Zolang er ook maar genoeg 'eilandjes' zijn waar een kind helemaal kind mag zijn: een middag bij de scouts, samen met de vrienden een dagje weg, samen met broer of zus lekker gek doen'.

Want het zoeken naar nieuwe omgangsvormen en evenwicht na een scheiding is een mooie manier om je kind te tonen dat je ook gelukkig kan zijn in de verwarrende, onrechtvaardige wereld waarin we vaak leven.